

УДК 657.423

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-4-4>**Герасимова О.Л.**

кандидат технічних наук,

доцент кафедри економіки, менеджменту та підприємництва,

Придніпровська академія будівництва та архітектури

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0163-7831>**Oksana Herasymova**

Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture

СИНХРОНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

SYNCHRONIZATION OF INVESTMENT ATTRACTION PROCESSES FOR THE ECONOMIC RECOVERY OF UKRAINE

Анотація. Стаття присвячена аналізу джерел фінансування економічного відновлення України з врахуванням прогностичних оцінок збитків від військової агресії. Проведено комплексний аналіз державної стратегії залучення фінансових ресурсів для відбудови України. Розбиті на блоки основні напрями фінансування проектів відновлення. Розглянуто фактори впливу на задіяні державою фінансові інструменти, такі як: розмір збитків, доступність ресурсів та інтереси зацікавлених сторін (уряди, міжнародні організації, приватні донори). Зазначено, що відомі міжнародні фінансові організації стали головними центрами по об'єднанню зусиль країн-донорів для надання швидкого, адресного та прогнозованого фінансування. У процесі відновлення України активну участь приймають міжнародні донори. Це потребує створення прозорих механізмів контролю над витратами будівельних компаній відносно фінансування проектів по відбудові та комплексних програм розвитку. Окремо означені проблеми контролю над ефективністю використання іноземних інвестицій, направлених на швидке відновлення зруйнованих будівель та інфраструктури. Окреслена особлива роль, яка приділяється довготривалому мобілізаційному ефекту від співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями. Така стратегія дозволяє отримувати різноманітні види фінансової допомоги (дешеві кредити, гранти, технічну допомогу, інші види підтримки) для відновлення економіки та збереження макроекономічної стабільності. Україна з самого початку війни отримує постійну безпрецедентну програму фінансової підтримки від міжнародних установ. Інтенсивність надходження міжнародного фінансування дозволяє своєчасно наповнювати український бюджет задля адресної підтримки державних інституцій, а також задля пом'якшення економічних наслідків війни. Отже, різноманітні програми по відновленню потребують синхронізації джерел наповнення з одночасним формуванням процесів контролю над використанням фінансових ресурсів, що сприятиме оптимізації процесів по відбудові України. Оприлюднення витрат коштів із застосуванням сучасних цифрових технологій дозволить показати потенційним інвесторам, що країна є сучасною, транспарентною, технологічною.

Ключові слова: інвестиції, фінансування проектів, Програма відновлення, відбудова України, синхронізація, транспарентність.

Abstract. The article is devoted to the analysis of the sources of funding for the economic recovery of Ukraine, taking into account the forecast estimates of losses from military aggression. A comprehensive analysis of the state strategy for attracting financial resources for the reconstruction of Ukraine was carried out. The main areas of funding of restoration projects are divided into blocks. Factors affecting the financial instruments used by the state are considered, such as: the amount of losses, the availability of resources, and the interests of interested parties (governments, international organizations, private donors). It is noted that well-known international financial organizations have become the main centers for unifying the efforts of donor countries to provide quick, targeted and predictable financing. International donors are taking an active part in the process of rebuilding Ukraine. This requires the creation of transparent mechanisms to control the costs of construction companies in relation to the financing of reconstruction projects and comprehensive development programs. The problems of control over the effectiveness of the use of foreign investments aimed at the rapid restoration of destroyed buildings and infrastructure are identified separately. The special role assigned to the long-term mobilization effect of cooperation with international financial organizations is outlined. Such a strategy makes it possible to receive various types of financial assistance (cheap loans, grants, technical assistance, other types of support) to restore the economy and maintain macroeconomic stability. Since the beginning of the war, Ukraine has been receiving a permanent, unprecedented program of financial support from international institutions. The intensity of the inflow of international funding allows timely replenishment of the Ukrainian budget for targeted support of state institutions, as well as for mitigating the economic consequences of the war. Therefore, various recovery programs require the synchronization of sources of replenishment with the simultaneous formation of control processes over the use of financial resources, which will contribute to the optimization of Ukraine's reconstruction processes. Disclosure of expenditure of funds using modern digital technologies will show potential investors that the country is modern, transparent, and technologically advanced.

Keywords: investments, project financing, Recovery Program, reconstruction of Ukraine, synchronization, transparency.

Постановка проблеми. Україна зазнала значних збитків під час війни, що призвело до серйозних фінансових проблем, які ускладнюються інвестиційними можливостями воюючої країни. Фінансування відбудови є складною проблемою та тривалим процесом. Відновлення інфраструктури, соціальних послуг та

економіки потребує створення механізмів активізації залучення іноземних інвестицій, вважаючи на обмеженість наявних державних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ґрунтовному вивченню питань шляхів залучення фінансових ресурсів на відновлення економіки України

присвячено відносно небагато праць, будемо вважати, що через брак часу, який пройшов після нещодавньої повномасштабної агресії. Серед робіт, які досліджували дану тематику, варто відмітити праці Смачило В., Рудченко О., Хайло Я., в них показана ідентифікація проблем інвестиційно-будівельного комплексу у відновленні країни та визначений специфічний потенціал відновлення підприємств сфери будівництва. Авторами була піднята низка гострих питань, які пов'язані з відновленням економіки після завершення воєнних дій, а також зазначено, що основними учасниками процесу відбудови України стануть будівельні компанії [1].

Дослідженнями пріоритетності напрямів іноземних капіталовкладень, змін тенденцій інвестування, шляхів розвитку інвестиційної діяльності та перспектив регулювання вітчизняної інвестиційної системи займалися в своїх роботах Гук О., Мохонько Г., Шендерівська Л. [2].

Використання нових підходів щодо досягнення балансу фінансово-економічних інтересів держави в умовах динамічного розвитку світової економіки та застосування терміну синхронізація, як «процесу приведення до одного значення одного або декількох параметрів різних об'єктів» в принципово нових сенсах, ритмах спільного існування та управління розвитком економіки на базі індивідуальних параметрів, досліджувалося Соколенко Л. [3].

Опрацювання опублікованих за даною тематикою праць показало, що поки не існує всебічних досліджень, які б пропонували концепції залучення інвесторів для відбудови України. Шляхи фінансування відновлення економіки залишаються поза напрацювань вітчизняних науковців й розглядаються іноземними спеціалізованими організаціями, установами, агентствами.

Метою статті є аналіз джерел фінансування програм підтримки розвитку української економіки для синхронізації масиву інформації по відновленню України.

Виклад основного матеріалу. Військова агресія змінила підходи щодо напрямів інвестування, вибору шляхів фінансування проектів, поставила питання щодо пріоритетності планів відновлення та відбудови України (включно з підготовкою планів набуття повноцінного членства України в Європейському Союзі (ЄС), Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), ін.) розглядається насамперед політиками.

Прем'єр-міністр Д. Шмигаль під час виступів зазначав: «...ми прагнемо, щоб відбудова України базувалася на надійних міжнародних стандартах і сприяла глобальному процвітання» [4].

Серед значущих подій на шляху відновлення України варто відмітити проведення першої Міжнародної конференції з питань відновлення України (*URC 2022, Ukraine Recovery Conference 2022*, м. Лугано, Швейцарія, 4-5 липня 2022 р.). Конференція стала продовженням *Ukraine Reform Conference (URC 2017, URC 2018, URC 2019, URC 2021)*. Для обговорення плану післявоєнної відбудови України на конференцію приїхали представники 40 передових країн світу, а підсумком стала спільна «Декларація Лугано», в якій були окреслені сім керівних «Принципів Лугано» щодо процесів відновлення України: 1) партнерство; 2) спрямованість на реформи; 3) прозорість, підзвітність і верховенство права; 4) демократична участь; 5) залучення багатьох зацікавлених сторін; 6) гендерна рівність та інклюзія; 7) сталий розвиток (рис. 1). До стратегічних брифінгів щодо шляхів фінансування в Швейцарії були долучені експерти з Центру економічного відновлення (ЦЕР), які знаходяться в постійній співпраці та консультаціях з Урядом. На полях конференції підіймалися питання активізації залучення зацікавлених партнерів та сторін [5].

Конференцією був прийнятий рамковий документ – проєкт Плану відновлення України. План розрахований на 10 років, включає 15 програм вартістю 750 млрд доларів. Найдорожчим пунктом є відновлення житла та інфраструктури регіонів (150-250 млрд доларів). Шляхи фінансування будуть розподілені наступним чином: 250-300 млрд доларів – гранти партнерів; 200-300 млрд доларів – кредити партнерів; 250 млрд доларів – приватні інвестиції [6].

Другу міжнародну Конференція з питань відновлення України було проведено влітку цього року у Великій Британії (*URC 2023*).

Фінансування відбудови України може здійснюватися з різних джерел: державного бюджету; кредитів від міжнародних організацій; інвестицій вітчизняних та іноземних підприємств; приватного благодійного фінансування. Серед розглянутих пропозицій можна виокремити наступні блоки, які окреслюють напрями:

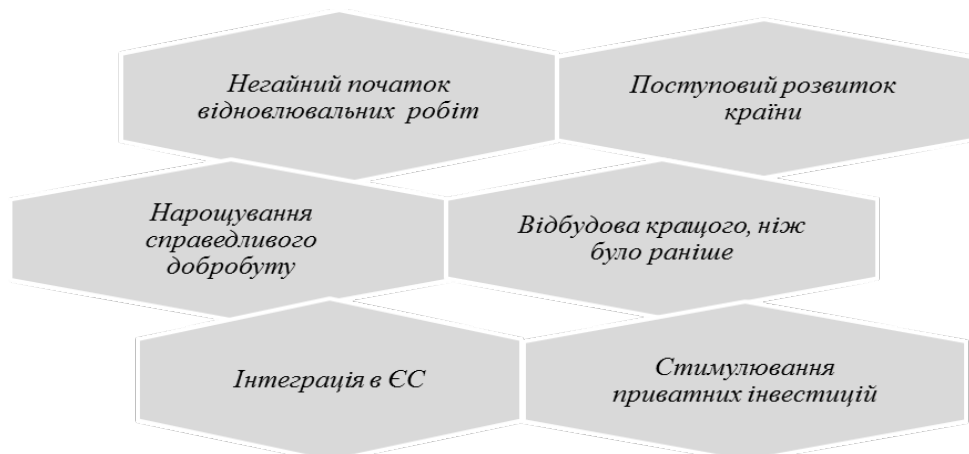

Рисунок 1 – Основні принципи Плану відновлення України

Джерело: сформовано автором на основі [6]

1 Блок. Державне фінансування. Програми щодо нового будівництва, ремонту інфраструктури, проекти по енергоефективності, розвитку транспортної системи будуть фінансуватися за рахунок державних коштів, спеціальних програм та проектів.

В якості прикладу наведемо створення Фонду ліквідації наслідків збройної агресії (ФЛНЗА) за рахунок спецфонду Державного бюджету України, який передбачає фінансування значної частини потреб по відбудові країни у 2023 році. Розмір державного фінансування склав 35,5 млрд гривень. На даний момент фінансування Фонду відбувається з наступних джерел:

- Примусове вилучення коштів держави-агресора (російські банки «Промінвестбанк», «Міжнародний резервний банк» (колишній «Сбербанк») – 17 млрд грн.

- Перерахування Національного банку України до державного бюджету – 35,5 млрд грн.

- Гроші, які виділяються Єврокомісією в межах благодійних компаній

- Додаткові джерела фінансування (обговорюється передача коштів від конфіскації активів підсанкційних осіб – Януковича В., Дерипаски О. та ін.).

У квітні 2023 року урядом були запропоновані комплексні пілотні проекти по відновленню населених пунктів за принципом «build back better» у Київській, Сумській, Харківській, Херсонській, Чернігівській областях. Фінансування проектів відбуватиметься за рахунок ФЛНЗА.

2 Блок. Міжнародні фінансові організації (МФО). Співробітництво з міжнародними організаціями дозволяє Україні отримувати своєчасну фінансову допомогу для відновлення та макроекономічної стабільності. МФО надають дешеві кредити, гранти, технічну допомогу та інші види підтримки, які також мають довготривалий мобілізаційний ефект по залученню приватного капіталу.

У квітні 2023 року Україна отримала безпрецедентну програму підтримки від групи Світового банку та МВФ, які надали 115 мільярдів допомоги, пролонгованої на 4 роки, зокрема 15,5 мільярда виділив Міжнародний валютний фонд (МВФ).

Екстрене міжнародне фінансування надходить до українського бюджету задля адресної підтримки державних інституцій (виплати медичним закладам, зарплати працівникам Державній службі з надзвичайних ситуацій, пенсії, субсидії на житлово-комунальні послуги, програми соціальні допомоги, виплати внутрішньо переміщеним особам) задля пом'якшення економічних наслідків війни. Більша частина фінансування надходить через головний інструмент – програму Підтримки державних витрат для забезпечення стійкого державного управління в Україні (програма PEACE), який націлений на мобілізацію грантової допомоги країн-донорів. Проект PEACE додатково фінансується із внесків до Багатостороннього Донорського Трастового Фонду (MDTF). На щорічних зборах Світового банку було прийняте рішення відносно додаткового залучення партнерів шляхом відкриття нової комплексної програми трастового фонду Ukraine Recovery Trust Fund (URTF).

3 Блок. Приватне благодійне фінансування може здійснюватись за допомогою пожертвувань від громадян, бізнесу та філантропів. Такі пожертвування можуть бути спрямовані на підтримку соціальних проектів, медичних установ, благоустрою міст та ін.

Фандрейзинг можна розглядати як ефективний інструмент залучення фінансів для відбудови багатьох сфер діяльності. Фандрейзинг здійснюється різними способами: на онлайн-платформах, шляхом проведення благодійних аукціонів, продажем товарів та послуг, іншими методами. 5 травня 2022 року була створена фандрейзингова платформа United24 під егідою президента України Володимира Зеленського. Вона стала успішною, за рік надійшло понад 325 млн дол. внесків зі 110 країн. Аудитором платформи стала аудиторська компанія Deloitte Ukraine з «великої четвірки» найкращих аудиторських компаній [7].

4 Блок. Приваблення інвестицій вітчизняних та іноземних компаній. Це може бути реалізовано через створення сприятливих умов для бізнесу та інвесторів, зменшення бюрократичних перешкод, підтримки стартапів та інших заходів. Тут можна навести приклад паралельного фінансування української економіки Світовим банком задля побудови фундаменту майбутнього розвитку, підтримки макростабільності, здійснення реформ, подолання критичних економічних та капітальних витрат, пов'язаних з війною. Все це формує широкий простір по залученню приватних інвестицій. Світовий банк мав досвід відновлення критичної інфраструктури після серії масованих ракетних ударів по об'єктам енергосистеми, а також сприяв створенню трастового фонду по відновленню України для мобілізації іноземних фінансових ресурсів на відновлення країни з одночасним застосуванням дієвого механізму контролю над витратами, а також обов'язковим висвітленням переліку програм на офіційному сайті [8]. Світовий банк взяв на себе обов'язки опіки над Міжнародною фінансовою корпорацією, в яку партнери-донори зацікавлені вкладати гроші з метою розвитку бізнесу в Україні (приблизна сума збору складатиме 2 мільярди). Окремо можна відзначити Багатосторонню агенцію з гарантій інвестицій, з початку повномасштабного вторгнення вона виділила 116 мільйонів доларів в якості гарантій страхування.

Верховна Рада передбачила фінансування значної частини потреб по відбудові країни за рахунок спецфонду Державного бюджету України, для цього був створений Фонд ліквідації наслідків збройної агресії, в якому передбачено фінансування у розмірі 35,5 млрд гривень. Наразі можна сказати, що фінансування Фонду відбувається з наступних джерел:

- Примусове вилучення коштів держави-агресора (російські банки «Промінвестбанк», «Міжнародний резервний банк» (колишній «Сбербанк») – 17 млрд грн;

- Перерахування Національного банку України до державного бюджету – 35,5 млрд грн;

- Гроші, які виділяються Єврокомісією в межах благодійних компаній;

- Додаткові джерела фінансування (обговорюється передача коштів від конфіскації активів підсанкційних осіб – Януковича В., Дерипаски О. та ін.).

План відновлення України включає візію відновлення України задля стійкого економічного зростання з загальним лозунгом: «Сильна європейська країна – магніт для іноземних інвестицій». План включає перелік Національних програм для досягнення ключових результатів, таких як:

- план відновлення та модернізації житла та інфраструктури регіонів (150-250 млрд дол.) [9];

– план відновлення та модернізації соціальної інфраструктури (35 млрд дол.) [10].

Початок 2023 року відзначився переформатуванням та скороченням міністерств, але позитивний досвід Міністерства розвитку громад та територій України можливо й надалі використовувати для синхронізації процесів отримання закордонних інвестицій. «Програма з відновлення України» стала логічним продовженням «Надзвичайної кредитної програми для відновлення в Україні», підписаною у 2014 році щодо залучення 200 млн. євро та стала першою пілотною програмою поєднання кредиту з безповоротним наданням коштів для місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Завдяки «Програмі з відновлення України», існують прописані алгоритми співпраці з Європейським інвестиційним банком (ЄІБ), Кабінетом Міністрів України (Кабмін), а також Міністерством розвитку громад та територій – Мінрегіоном (яке наразі об'єднано із Міністерством інфраструктури України), щодо перерозподілу коштів позики (рис. 2).

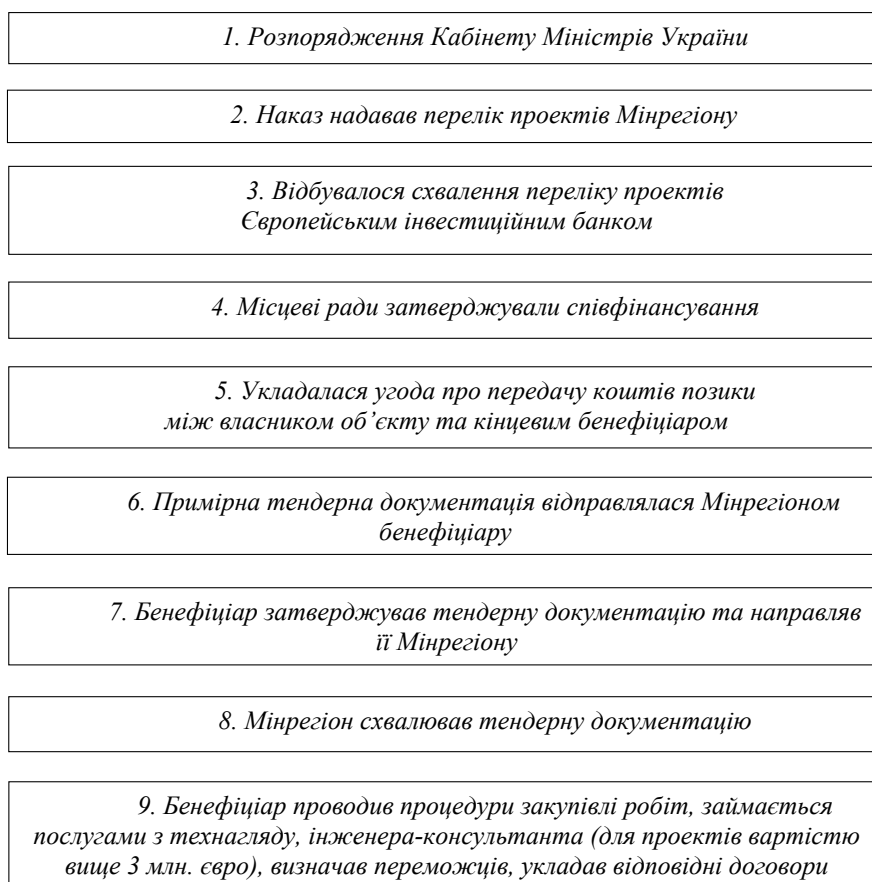
Департамент впровадження пріоритетних проектів регіонального розвитку складає перелік об'єктів, на які підуть субвенції на будівництво чи капітальні ремонти, серед переліку є: загальноосвітні школи, ліцеї, навчально-виховні комплекси, дошкільні навчальні заклади, трубопроводи, насосні станції, каналізаційних колекторів, мереж теплопостачання. Сума на 2023 рік складає 100000 тис. грн [11].

Уряд розподілив субвенцію з державного бюджету місцевим на реалізацію проектів у межах «Програми з відновлення України» відповідно до Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком (ЄІБ). Йдеться про 340 млн євро, які будуть спрямовані на відновлення соціальної та критичної інфраструктури у 10 областях. Відповідне розпорядження ухвалено на засіданні Кабінету Міністрів України 6 грудня.

У межах «Програми з відновлення України» планується реалізувати 83 проекти з відновлення та будівництва інфраструктурних об'єктів, які забезпечують повноцінне життя в громадах на деокупованих територіях Житомирської, Київської, Сумської та Чернігівської областей, а також Вінницькій, Дніпропетровській, Кіровоградській, Одеській, Полтавській та Черкаській областях, які є опорними. Кошти субвенції у першому відборі, зокрема будуть спрямовані на відновлення шкіл, дитячих садочків, лікарень, ЦНАПів, об'єктів тепло-, водопостачання та водовідведення. Важливо, що відновлення має здійснюватися з урахуванням вимог безбар'єрності та енергоефективності.

Загалом на участь у першому відборі від органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади/виконавчих органів сільських, селищних, міських рад територіальних громад надійшло 1003 проекти.

На першому засіданні Експертної робочої групи з питань ініціювання, підготовки, супроводження та реалізації

Рисунок 2 – Схема етапів співпраці з Європейським інвестиційним банком в рамках Програми відновлення України

Джерело: сформовано автором на основі [9]

лізації спільних з ЄІВ проектів у рамках «Програми з відновлення України» було рекомендовано включити до переліку 83 проекти на суму за рахунок коштів субвенції близько 4,7 млрд грн, а саме:

- Житомирська область – 6 проектів,
- Київська область – 30 проектів,
- Сумська область – 2 проекти,
- Чернігівська область – 3 проекти,
- Вінницька область – 8 проектів,
- Дніпропетровська область – 8 проектів,
- Кіровоградська область – 3 проекти,
- Одеська область – 11 проектів,
- Полтавська область – 11 проектів,
- Черкаська область – 1 проект.

Зауважимо, що програму з відновлення України, яка стала першою експериментальною програмою поєд-

нання кредиту для України з безповоротним наданням коштів для місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, можна рекомендувати в якості успішного прикладу співпраці з МФО.

Висновки. Міжнародне фінансування пом'якшує катастрофічні економічні наслідки війни, допомагає Україні зберегти макроекономічну стабільність, підтримувати економічну активність населення та боєздатність країни. Екстрені програми по залученню інвестицій працюють в нових, виняткових по масштабу форматах. Вони покривають більшість потреб на швидке відновлення економіки й потребують одночасного використання гнучких підходів щодо синхронізації процесів фінансування та контролю над витратами під час реалізації численних проектів по відбудові.

Бібліографічний список:

1. Смачило В.В., Димченко О.В., Рудаченко О. О., Хайло Я. М. Проблеми та потенціал відновлення підприємств сфери будівництва в аспекті військової агресії росії. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2022. № 11. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-11-8435>
2. Гук О., Мохонько Г., Шендерівська Л. Тенденції інвестування і Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № 29. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-35>
3. Соколенко Л.Ф. Оцінка ступеня синхронізації процесів забезпечення фінансово-економічної безпеки регіону. 2014. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/conf2014/december/72> (дата звернення: 08.06.2023).
4. Шмигаль Д. Мета України – набуття повноцінного членства в ЄС та ОЕСР. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/denys-shmyhal-meta-ukrainy-nabuttia-povnotsinnoho-chlenstva-v-ies-ta-oesr> (дата звернення: 08.06.2023).
5. Матеріали конференції Ukraine Recovery Conference 2023. URL: <https://ua.unc-international.com/materiali-konferenciyi> (дата звернення: 08.06.2023).
6. Підсумковий документ Міжнародної конференції з питань відновлення України (URC 2022) «Декларація Луганю». Луганю, 4-5 липня 2022 року. URL: https://uploads-ssl.webflow.com/625d81ec8313622a52e2f031/62cd2e0ba5613c953a9b52d4_Lugano%20Declaration_UA.pdf (дата звернення: 10.06.2023).
7. UNITED24 – Ініціатива Президента України. UNITED24 – The initiative of the President of Ukraine. URL: <https://u24.gov.ua/uk/about> (дата звернення: 08.06.2023).
8. Підтримка України під час війни. World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine/brief/peace> (дата звернення: 08.06.2023).
9. План відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua/> (дата звернення: 08.06.2023).
10. Відновлення та модернізація житла та інфраструктури регіонів. URL: <https://recovery.gov.ua/project/program/recovery-and-upgrade-of-housing-and-regions-infrastructure> (дата звернення: 08.06.2023).
11. Відновлення та модернізація соціальної інфраструктури. URL: <https://recovery.gov.ua/project/program/recovery-and-modernization-of-social-infrastructure> (дата звернення: 08.06.2023).
12. Верховна Рада України прийняла Закон щодо створення фонду ліквідації наслідків збройної агресії. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/229375.html> (дата звернення: 12.08.2023).
13. За рік фандрейзингова платформа United24 збрала понад 325 млн дол. внесків. URL: <https://www.president.gov.ua/news/za-rik-fandrejzingsova-platforna-united24-zibrala-ponad-325-m-82697> (дата звернення: 08.06.2023).
14. World Bank Group. World Bank Financing Support Mobilization to Ukraine. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/brief/world-bank-emergency-financing-package-for-ukraine> (дата звернення: 08.06.2023).
15. Development Projects: Public Expenditures for Administrative Capacity Endurance (PEACE) in Ukraine – P178946. URL: <https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/project-detail/P178946> (дата звернення: 08.06.2023).

References:

1. Smachylo V. V., Dymchenko O. V., Rudachenko O. O., Khailo Ya. M. (2022) Problemy ta potentsial vidnovlennia pidpriemstv sfery budivnytstva v aspekti viiskovoi ahresii rossii. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka". Serii: "Ekonomichni nauky"*, no. 11. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-11-8435>
2. Huk O., Mokhonko H., Shenderivska L. (2021) endentsikh investuvannia i Ukraini. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 29. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-35>
3. Sokolenko L. F. (2014). Otsinka stupenia synkhronizatsii protsesiv zabezpechennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky rehionu. Available at: <https://www.inter-nauka.com/issues/conf2014/december/72> (accessed June 8, 2023).
4. Shmyhal D. Meta Ukrainy – nabuttia povnotsinnoho chlenstva v YeS ta OESR. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/denys-shmyhal-meta-ukrainy-nabuttia-povnotsinnoho-chlenstva-v-ies-ta-oesr> (accessed June 8, 2023).
5. *Materialy konferentsii Ukraine Recovery Conference 2023*. Available at: <https://ua.unc-international.com/materiali-konferenciyi> (accessed June 8, 2023).
6. Pidsumkovyi dokument Mizhnarodnoi konferentsii z pytan vidnovlennia Ukrainy (URC 2022) "Deklaratsiia Luhano". Luhano, 4-5 lypnia 2022 roku. Available at: https://uploads-ssl.webflow.com/625d81ec8313622a52e2f031/62cd2e0ba5613c953a9b52d4_Lugano%20Declaration_UA.pdf (accessed June 8, 2023).

7. UNITED24 – Initsiatyva Prezydenta Ukrainy. UNITED24 – The initiative of the President of Ukraine. Available at: <https://u24.gov.ua/uk/about> (accessed June 8, 2023).
8. Pidtrymka Ukrainy pid chas viiny. Available at: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine/brief/peace> (accessed June 8, 2023).
9. Plan vidnovlennia Ukrainy. Available at: <https://recovery.gov.ua/> (accessed June 8, 2023).
10. Vidnovlennia ta modernizatsiia zhytla ta infrastruktury rehioniv. Available at: <https://recovery.gov.ua/project/program/recovery-and-upgrade-of-housing-and-regions-infrastructure> (accessed June 8, 2023).
11. Vidnovlennia ta modernizatsiia sotsialnoi infrastruktury. Available at: <https://recovery.gov.ua/project/program/recovery-and-modernization-of-social-infrastructure> (accessed June 8, 2023).
12. Verkhovna Rada Ukrainy pryiniala Zakon shchodo stvorennia fondu likvidatsii naslidkiv zbroinoi ahresii. Available at: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/229375.html> (accessed June 8, 2023).
13. Za rik fandreizingova platforma United24 zibrala ponad 325 mln dol. vneskiv. Available at: <https://www.president.gov.ua/news/za-rik-fandreizingova-platforma-united24-zibrala-ponad-325-m-82697> (accessed June 8, 2023).
14. World Bank Group. World Bank Financing Support Mobilization to Ukraine. Available at: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/brief/world-bank-emergency-financing-package-for-ukraine> (accessed June 8, 2023).
15. Development Projects : Public Expenditures for Administrative Capacity Endurance (PEACE) in Ukraine – P178946. Available at: <https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/project-detail/P178946> (accessed June 8, 2023).

Стаття надійшла до редакції 15.09.2023